

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA

și ADMINISTRȚIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Multumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

La „Librăria Concordia“

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20

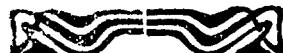
se află de vânzare cărți de rugăciuni,
bisericești, literare, populare etc. etc.

<i>Em. Grigoreviciu</i> . »Cum a fost odată«.	
Schițe din Bucovina, cu 84 ilustrațiuni	2:80
<i>Em. Grigoreviciu</i> . Schitul Cerebucului	1:—
<i>Dim. Cantemir</i> . »Descrierea Moldovei«	1:90
<i>Gustave Flaubert</i> . »Salambo« (Roman istoric. Trad. de Ludovic Dauș)	2:—
<i>M. Sadoveanu</i> . »Amintirile căprarului Gheorghiu«	2:—
<i>Victor Eftimiu</i> . »Poemele singurătății« (Poezii)	2:—
<i>Alexandru Ciura</i> . Foiletoane	1:60
<i>I. Slavici</i> . Povești	1:50
<i>Ion Creangă</i> . Opere complete	2:—
<i>Ion Pillat</i> . »Eternități de-o clipă« Poezii	2:—
<i>Ion Gorun</i> . Lume năcăjită. Povestiri	2:—
<i>Guy de Maupassant</i> . Povestiri alese. Traduceri de M. Sadoveanu	2:—
<i>A. C. Cuza</i> . Naționalitar în artă. Principii, fapte, concluzii	1:50
<i>Al. Cazaban</i> . Ce nu se poate spune	2:—
<i>Constanța Hodoș</i> . Martirii	1:50
<i>ules Payot</i> . Educația Voinței	2:—
<i>Guy de Maupassant</i> . Inima noastră. Roman	2:—
<i>G. Coșbuc</i> . »Fire de tort« Poezii	3:—
<i>Caton Theodorian</i> . »La masa calicului« Nuvele și schițe	1:50
1000 doine, strigături și chiuituri ce să obicinuesc la jocurile și petrecerile noastre populare	80:—
<i>N. Bălcescu</i> . »Istoria Românilor sub Mihai Vodă viteazul«	2:—
<i>Stendhal</i> (Henry Beyle) »Despre amor« Traducere de G. A. Demetrescu. (Bibl. pentru toți nr. 902—906)	1:50

<i>Mihail Eminescu</i> . »Viața și opera sa«, de N. Zaharie. Ediție de lux	4:—
<i>I. Ursu</i> , prof. universitar »Stefan cel Mare și turcii«	4:—
<i>Ioan Russu-Șirianu</i> . »Schițe și nuvele inedite«	1:25
<i>Darv. Cr. Voiculescu</i> . »Insemnările unui biciclist«	1:—
<i>Ecaterina Colonel Steriad</i> . »Buna menajera«. Carte de bucate practică conținând bucătăria română, franceză, germană. Tot felul de prăjituri, dulceturi, înghețate precum și bucătăria veghetariană	5:—
<i>N. Nicolaescu și G. Stoienescu</i> . »Călăuza stuparului«. Cu peste 120 figuri	3:—
<i>Minerva Cosma</i> . »Album de broderii și țesături românești«	16:—
<i>Maria Cioban</i> . »Scrisori către eleve«	1:—
<i>Cântece religioase morale și un bun sfat</i>	—50
<i>M. Sadoveanu</i> . »Oameni și locuri«	2:—
»Priveliști Dobrogene«	2:—
<i>Al. Vlahuță</i> . »Dreptate«. Nuvele	2:—
<i>Bucura Dumbrava</i> . »Haiducul«	2:—
<i>P. Dulfu</i> . »Gruia lui Novac«	1:50
<i>General Al. Candiano Popescu</i> . »Războiul neațărnărei«. Asaltul și luarea Griviței	3:—
<i>N. Pora</i> . »Între viață și moarte«. Nuvele	2:—
<i>Ecaterina Pitiș</i> . »Poezii«	1:50
<i>Dimitrie Onciul</i> . »Din Istoria României«	—95
<i>Th. D. Speranția</i> . »Anecdote de post«	1:25
<i>Ion Dragoslav</i> . Nuvele	2:50
<i>A. Cotruș</i> . Poezii	1:—
<i>N. Iorga</i> . »Viața femeilor în trecutul românesc«	1:75
<i>Gh. Silvan</i> . »Valea albă«. Roman istoric (1476)	1:50
<i>O. Goga</i> . »Din umbra zidurilor«. Pozii	2:—
<i>Acaftistul</i> preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos. Legat frumos	1:75
Legată în piele neagră aurită	3:50
<i>Acaftistul</i> Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni Legată frumos	1:60
Legat în piele roșie	3:20

<i>Acaftistul</i> Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni. Legat în piele brună. Legată în os alb	10:—
<i>Patima și moartea</i> Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Legată în pânză, aurită	2:—
<i>Visul Născătoarei de Dumnezeu</i> . Legată	—20
<i>Rugăciunile școlarilor și cântări bisericești</i> alese și întocmite de N. Ștef învătător. Prețul	—50
<i>Culegere de cântări bisericești</i> legată	—30
<i>Mărgăritarul sufletului</i> . Carte de rugăciuni și cântări întocmită pentru trebuințele vieții. Legată simplu Cor. 1:— în piele 320 Cor. în catifea	5:60
<i>Micul mărgăritar al sufletesc</i> . Cărtică de rugăciuni și cântări. Legat	—45
<i>Icoana sufletului</i> . Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Legată 1:— Cor., legată în catifea	5:60
<i>Măntuirea sufletului</i> . Carte de rugăciuni legată	—80
<i>G. Rotică</i> . Poezii	2:—
<i>E. Revent</i> . »Cântecul neamului«. Poezii	2:—
<i>N. Zaharia</i> . »Sentimente, pasiuni«. Patriotismul. Bunătatea. Răutatea. Malitiozitatea. Amiciția. Disprețul. Afinitatea sufletească. Resemnarea. Lașitatea. Timiditatea. Sinceritatea. Gelozia. Cor. 2:— ediție de lux	2:50
<i>Caton Teodorian</i> . »Povestea unei odăi«	2:—

Pentru porto săse adauge de fiecare carte 10—20—30 fil. Pentru cele trimise sub bandă (+ nerecomandate) librăria nu ia asupra sa nici o răspundere. Pentru recomandare să se adauge separat 25 fil. de pachet (până la 1 kgr.)

Murgule, mânz pintenog...

Murgule mânz pintenog,
Rogu-mă de tin' mă rog,
Să mă duci încetisor,
Că greu ranele mă dor...
Trapul aspru să-ți ogoi
Că ne 'ntoarcem la război....

Să mă duci murgule lin,
Că batem pământ străin...
De țara noastră departe,
Trecem astăzi către moarte.

I. Brumaru.

Luptele de lângă Kotanice.

Zilele de onoare ale batalionului 23 de vânători de câmp.

— Dela biroul de presă al min. de război. —

Satul *Konanice* este situat la ost de valea *Kolubare*. Râul acesta formează o piedecă mare militară cu cele patru brațe ale sale. Îndărîirii fără pereche și bravurei trupelor noastre îi succese totuși cu toată vremea nefavorabilă și cu toată rezistența dușmană, după o luptă de nouă zile, care dură chiar și noaptea, de o ocu-

Numărul popular pe 1 an 4. cor

pa nu numai cele patru brațe, ci și coasta vestică a dealului, ce formează un platou, care duce la ost de *Konanice* spre satul *Stepojevac* și spre șoseaua mare în direcția din *Ub* la *Belgrad*.

La luptele pe și în jurul coastei aceleia avu batalionul 23 de vânători o parte glorioasă. El era acolo postat din 22 Noemvrie 1914, luptând mereu foarte greu. În 26 Noemvrie seara îi veni comanda, de a se schimba a doua zi cu batalionul 1/37, care a suferit mult prin luptele ultimelor două zile. Schimbarea aceasta a fost executată până la orele 11 înainte de amiază aproape fără pierderi, deși dușmanul era aproape. Numai un ofițer brav și curajos, comandantul interimar de companie, locotenentul *Virág*, își pierdu atunci viața sa. El trecu — deși adormit fiind de mai multe ori — o bucată deschisă din teren între două tranșee, unde focul Sârbilor avea succes, fu lovit la cap și muri imediat moarte de erou.

Deja la ocuparea pozițiunii era de observat, că trupele sârbești, săpate la marginea dealului pentru a-l apăra în direcția spre șesul *Kolubara*, n'au fost potrivite pentru apărarea marginii platoului spre ost. A trebuit deci îndată parte modificate, parte făcute din nou, deși tiralii dușmani erau în apropiere. Cu toată îmbunătățirea pozițiunii noastre de foc s'au mai aflat multe puncte în front, unde se putea apropia dușmanul, scutit de tufișul stejarului, până

Prețul unui exemplar 10 fileri.

la 20 pași. Din cauza frunzei de stejar, în coloare toamnă, partea aceasta a câmpului de luptă era poreclită: „deal ruginiu”.

Făcându-se mai întunec, atacurile Sârbilor începură. De cinci-ori încercară ei noaptea aceasta asaltul; ei fură mereu respinși de bravii noștri vânători, dela cari s'a cerut muncă ne mai pomenită, fiind ei deja obosiți de lucrările făcute mai înainte pentru întărirea tehnice ale pozițiunii noastre. La patru ore dimineata nu se mai auzi nici un sgomot de împuscătură pe toată linia. Soldații obosiți adormiră în liniștea aceasta generală. Noaptea era întunecată, nu vedeai la 20 de pași.

În 28 Noemvrie la orele 5.30 dimineata liniștea fu întreruptă printr'un subit sgomot de luptă, care venea de a aripa stângă a batalionului; strigăte asurzitoare de „ura!” urmau. În momentul acesta capătă comandantul batalionului știrea, că Sârbii înaintează din stânga și dinainte cu puteri foarte mari, fapt care fu confirmat prin sgomotul apropiat de luptă.

Compania postată la aripa stângă, atacată în front, flanc și dos de detașamente dușmane mult mai superioare la număr, se retrase până în sat, într'o încăierare continuă cu dușmanul. Flancul stâng al părților batalionului, postate pe deal, fu astfel primejduit. Câteva minute mai târziu comandantul batalionului observă soldați și în grupuri mai mari din compania din

Numărul popular pe 1/2 an 2 cor

Mulțumită publică.

Pe aceasta cale vin a mulțami tuturor acelor mulți, cari din incidentul morții mult iubitului meu frate **Dr. Vasile Moldovan** profesor de teologie în Gherla, au trimis îndureratei noastre familii es presiuinea condoleanței lor sincere.

Beclean, 16 Martie 1915.

Mo 2386-1

Dr. Ioan Moldovan
advocat.

Adunarea generală a „Concordiei.”

Arad, 29 Martie n.

Sâmbătă, în 27 Martie a. c., și-a ținut tipografia „Concordia”, societate pe acții din Arad, adunarea sa generală din ast an. Președintele societății d. **George Pop de Băsești** fiind împiedecat de a veni la Arad pe acea zi, adunarea a fost prezidată de d. **Dr. Ștefan C. Popp** deputat dietal, membru în direcțiune.

Se constată înainte de toate, că sunt de față acționarii în numărul prescris în statute. Astfel adunarea se declară capabilă de a aduce hotărâri valide.

Ca notar se designează d. **Petru Vasilon**: verificarea procesului verbal al adunării se încredințează dlor **Dr. Cornel Iancu** și **Dr. Romul Veliciu**, iar pentru scrutinarea alegerii puse la ordinea zilei se exmit dd. **Sava Raicu** și **Dr. Iustin Marșieu**.

Directorul executiv d. **Vasilie Goldiș** citește raportul direcțiunii către adunarea generală, care este următorul:

Onorată adunare generală,

Anul de gestiune 1914 s'a încheiat și la institutul nostru între împrejurări foarte grele. Războiul și-a arătat neînduratele efecte și asupra acestui institut, care, cum prea bine știți, se află în legătură strânsă mai vârtos cu prosperarea celor două foi, ce edă: „Românul” și „Poporul Român”.

În urma stărilor fatale, între cari a ajuns po-

porul nostru prin izbucnirea crâncenului războiu, abonamentele atât la „Românul”, cât și la „Poporul Român” au început să se reducă aproape zilnic. Partea cea mai mare dintre abonatii foi populare „Poporul Român” sunt concentrați și astfel abonamentele s'au sistat. Cu toate acestea ambele foi apar aproape în acelaș număr, căci ele sunt reclamate pretutindeni în toate spitalele monarhiei de soldații români răniți și noi am crezut că trebuie să aducem orice jertfă pentru alinarea suferințelor acestor frați ai noștri și astfel „Românul” din toamna anului trecut se trimite grătit în peste 1000 de exemplare.

Tot în urma războiului s'au redus în măsură simțitoare și produsele proprii ale tipografiei. Inseratele, tipăriturile și peste tot toate lucrările proprii ale tipografiei au scăzut. Dar chiar să fi avut comande, n'am fi fost în stare a le executa, deoarece partea mai mare a personalului nostru tehnic a fost dus la miliție. Au fost concentrați și membrii interni ai redacției și drept urmare a trebuit să reducem foarte mult și extenziunea foilor „Românul” și „Poporul Român”.

Materialele de lipsă la institutul nostru s'a scumpit toate în mod simțitor, iar venitele anului 1914 față de cele din 1913 au fost cu 39.362 cor. mai mici, speșele însă se urcă la suma de 134.465 cor. Este deci ușor de înțeles, că în anul 1914 n'am putut obține nici un profit, ci a trebuit să încheiem anul acesta cu o pierdere de 631 cor. 37 fil.

Activele din bilanțul anului 1914 față de cele din 1913 au scăzut cu 8139 cor. Faptul acesta e îmbucurător, pentru că pe lângă toate greutățile anului 1914 am scăritat ceva din sarcinile institutului.

Cu satisfacție constatăm, că institutul nostru, deși a încheiat anul de gestiune cu pierdere de 631 cor. 37 fil., totuși în vremurile acestea, când viața economică și financiară în statul nostru trece prin cele mai grele încercări, a răspuns punctual tuturor îndatoririlor sale.

În urma celor expuse rugăm Onorata Adunare generală:

- 1) să ia la cunoștință acest raport al nostru,
- 2) să aprobe bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1914,
- 3) pierderea de 631 cor. 37 fil. să o treacă pe anul 1915, care să se achite din venitele acestui an.
- 4) să aleagă direcțiunea pe un nou period de 3 ani conform §-lui 27 din statute, și
- 5) în fine să dea absolutoriu direcțiunii și

consiliului de control pentru gestiunea anului 1914.

Arad, 11 Martie 1915.

Vasilie Goldiș,
director executiv.

Se cetește apoi prin d. **Dr. Romul Veliciu** procesul verbal al consiliului de control.

Adunarea cu unanimitate primește toate propunerile direcțiunii.

Urmând la ordinea zilei alegerea direcțiunii pe noul period de 3 ani cu totalitatea voturilor (43) se aleg în direcțiune tot membrii de mai nainte și anume dd. **George Pop de Băsești**, **Dr. Teodor Mihali**, **Dr. Ștefan C. Popp**, **Sava Raicu**, **Dr. Ioan Suciu**, **Dr. Alexandru Vaida-Voevod**, **Vasilie Goldiș**, **Dr. Iustin Marșieu** și **Dr. Romul Veliciu**.

Imediat după adunarea generală a ținut noua direcțiune o sedință, în care constituindu-se conform §-lui 28 din statute a ales de președinte pe d. **Dr. Teodor Mihali**, iar director executiv al institutului a fost reales pe un nou period de 3 ani d. **Vasile Goldiș**.

Corul plângător.

— **Pressa maghiară despre căderea Przemysl-ului.** —

Marele ziar de bulevard din Budapesta, „Az Est” în numărul său de ieri (Duminică 28 Martie n.) aduce următorul prim articol:

„Să ne înșiruiam și noi la corul văicărelilor, ce a devenit azi Ungaria întreagă. Curgă lacrimile și baritonul lugubru al durerii bărbătești să sboare cu doliul nostru. Nu este nici o rușine a te pleca sub aceste lovituri imense ale decepțiunii și ale grozavului dezastru și nu este lașitate, când bărbatului i se rupe inima acum. Dinaintea năvalei mute și formidabile de baionete a literilor din noul comunicat despre pierderea Przemysl-ului retirează orice fermitate cerbicoasă, am ajuns acum limita, peste care a trece nu le este posibil nervilor noștri și răbdării noastre. Cei o sută și șaptesprezece mii, chinuți cu foamea până la îmbolnăvire, până la extrema salvătare dobitocească, până la moarte, asta e mai mult, decât putem noi suporta....

Ne-am resignat, că a căzut fortăreața, despre care ne făceau să scriem într'una că

centru. Compania aceasta era postată în segmentul cel mai însemnat al pozițiunii noastre. Întrebați, soldații răspunseră, că Sârbii au intrat deja, în număr superior, aruncând cu mâna bombe în tranșeele noastre, respingând compania. Comandantul companiei cavată acuma personal comanda, că marșinea dea'ului trebuie menținută în orice caz, până ce sosesc întăriri. Soldații fură strânși și aduși iarăși înainte. Totodată îi fu comandat rezervei batalionului (trei plutoane slabe, circa 100 de vânători) de a veni soldaților, cari luptau, în ajutor, și anume spre a evita pierderi de prisoș, nu peste deal, ci prin trei adâncimi, cari duceau până la culme. Pozițiunea a trebuit menținută cu orice pret. Fiecare comandant de pluton — orientat deja din ziua precedentă foarte bine despre teren — alergă cu plutonul său prin adâncimi pe drumul cel scurt. La marginea p'atoului se născu o luptă de baionetă și îmbulzeală strașnică. Dușmanul, surprins prin procedarea aceasta plină de curaj nepăsător de moarte, se retrase până în tranșeele sale, din cari n'a putut fi alungat, lăsându-ne rezervele trebuincioase. Acum se desvoltă o luptă foarte vehementă de puști ne distanțate cele mai apropiate, prin care Sârbii au fost împiedecați la împingere mai departe.

Aripa dreaptă a batalionului se menținu și mai departe în tranșeea sa, prin care fapt recucerirea celorlalte pozițiuni ale noastre fu ajutată mult.

După întrebuintarea rezervei batalionului nu-i rămase la dispoziție comandantului bata-

lionului decât pionerii, patrurile telegrafistilor și ordonantele. Din soldații aceștia mai fu trimisă ca întărire jumătate încă înainte de 6 ore dimineata spre deal prin adâncimea din mijloc, pe când restul ocupă o pozițiune laterală de unde îndreptă el focul contra detașamentelor sârbești, cari se retrăgeau din împrejurimea bisericei din *Konatice* din cauza atacului unei rezerve de brigadă.

Grupa învecinată la dreapta, văzând situațiunea primejduită și critică a vânătorilor 23, trimise până la orele 8 dimineata un pluton de infanterie sub comanda unui sergent-major de ștab, care ajută mult prin acțiunea lui activă și consultă la menținerea marginii dealului. Lupta fu dusă acum până la 9 ore înainte de amiazi numai de batalionul singur cu opintirea extremă a tuturor forțelor, fără nici un ajutor.

Aci s'au văzut minuni de bravură și curaj eroic.

Pe la 9 ore înainte de amiazi sosi în sfârșit o companie a regimentului 42 de infanterie ca o mântuire adevărată. Ea fu întrebuințată ca îndesire, și astfel o strivire a Sârbilor deveni aproape imposibilă. Când rezerva brigadei, care avu menirea de a alunga pe dușmanul intrat în *Konatice*, avu succesul de a respinge pe Sârbi din sat până la deal, astfel că ei fură bombardați la amândouă flancurile, s'a putut începe lupta pentru recucerirea tranșeele batalionului. La orele 2 după amiazi ele fură iarăși ocupate de noi.

Sârbii trebuiau să recunoască, că succesul

strivirii la punctul acesta le fu răpit, artileria lor bombardă vehement fără încetare spațiul între *Konatice* și între deal, se vede că pentru a împiedeca rezervele cari veniau în ajutor. Când sosise la orele 4 după amiazi încă o companie 42, cele trei companii, cari au suferit cel mai mult, putură fi duse după linia luptei pentru a le pune în ordine; ele fură destinate de o parte ca rezervă pentru luptele cari erau de așteptat noaptea, de altă parte pentru reocuparea pozițiunii în tranșee.

Presupunerea, că dușmanul va folosi noaptea ca să ne arunce din deal în vale, s'a adeverit în scurt timp. În amurgul serei începu atacul focului, alte atacuri urmară la orele 8 și 12 noaptea, toate se prăbușiră în focul nostru. Forța focului dușman slăbi din ce în ce tot mai mult și amuți la revărsatul zilei. Patrurile fură trimise de noi, cari constatară într'un mod, care nu permitea nici o îndoială, cumcă dușmanul s'a retras în direcția spre *Belgrad*, fapt, care ne surprindea mult.

Acum începurăm noi să căutăm și să evacuăm câmpul de luptă. Pe un teren de o lungime de 500 de pași și de o adâncime de 200 de pași — *terenul luptei* — fură strânse peste 600 de puști sârbești și culeși mai mult de 300 Sârbi morți, cari fură înmormântați în groapă comună. Deja o zi înainte fură înmormântați într'un mormânt comun după pozițiunea noastră ofiterii sârbi căzuți, și anume 1 colonel, un locotenent-

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 27 Martie. — Pe frontul din Carpați au esuat nouile atacuri puternice ale dușmanului, suferind el mari pierderi.

Lângă Bányavölgy, precum și spre sud dela Laborcrév lupta continuă cu multă vehemență pe înălțimile ce se găsesc de ambele părți ale văii Laborcz.

În Bucovina trupele noastre au respins, după o luptă violentă, forțe mai mari rusești până la granița rusească și au ocupat mai multe localități. Am făcut aci prizonieri 1000 Ruși și 2 tunuri.

În Polonia rusească și Galiția occidentală nu e nici o schimbare.

Berlin, 27 Martie. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război occidental: În Vosgi, Francezii au ocupat ieri culmea înălțimei Hartmansweilerkopf. Marginea culmei e în posesiunea trupelor noastre.

Aviatorii francezi au aruncat bombe asupra orașelor Bapaume și Strassburg (Alsacia) fără să pricinuiască însă pagube militare. În Bapaume a fost omorât un Francez, iar doi au fost grav răniți.

Spre nordvest dela Arras am constrâns să se coboare un aeroplan dușman, iar asupra Calaisului am aruncat câteva bombe.

Pe câmpul de război oriental: Pe Ruși, cari au pornit din Taurögen spre Tilsit numai cu scopul de a jefui, cum se duseră împotriva Memelului, i-am respins la Laugsargen, pricinuiindu-le pierderi grave și i-am aruncat peste leziurupa dincolo de sectorul lura.

Am respins avansările rusești între pădurea dela Augustow și Vistula. În unele locuri lupta continuă.

Budapesta, 28 Martie. — În valea Ondavei și a Laborței am respins în mod sângeros atacurile rusești. Lupta ce s'a dat pe înălțimile ce se găsesc la dreapta și stânga acestor văi a slăbit ieri. În cursul zilei și al nopții au avut loc lupte între artilerii și hărțuiri. În celelalte sectoare ale frontului din Carpați luptele continuă cu îndârjire. Am făcut prizonieri 1230 Ruși. În Bucovina de nord urmărind pe dușman am făcut alte 200 prizonieri. În Polonia rusească și în Galiția occidentală situația nu s'a schimbat.

Berlin, 28 Martie. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război occidental: Spre sudost dela Verdun atacurile Francezilor făcute în regiunea Combes, împotriva înălțimilor Meuse și pe câmpia Veuve, lângă Marceville, s'au terminat, după lupte îndârjite, în favorul nostru. În Vosgi, pe Hartmansweilerkopf au avut loc numai lupte de artilerie.

Pe câmpul de război oriental: În pădurea dela Augustow am respins avansările rusești. Între Pissek și Omulew Rușii au dat mai multe atacuri, cari toate s'au prăbușit în focul nostru. La Wach am făcut prizonieri 900 Ruși.

Luptele în Carpați.

Budapesta. — Dela cartierul presei se telegrafiază: Soarta luptei din Carpați încă nu e decisă. Rușii au aruncat în luptele aceste nemai pomenit de violente forțe colosale. Ciocnirile sunt extraordinare de vehemente. Rușii se luptă desperați. Mai crâncenă e lupta la Ducla, dar unde Rușii până acum n'au avut nici un succes. În Bucovina s'au ivit deasemenea puternice trupe rusești. De sine înțeles că și tactica noastră se va conforma întăririi colosale a forțelor rusești. S'au luat deja în acest scop toate dispozițiile necesare.

Ungvár. — Luptele continuă pe întreg frontul din Carpați, cu o vehemență extraordinară. Rușii atacă cu noi și noi forțe, încercând să ocupe strămtorile Carpaților. Trupele noastre își apără însă cu tenacitate pozițiile și toate atacurile rusești se frâng ca de un părete de oțel. Luptele se dau izolat în mai multe sectoare. Mai vehemente sunt luptele în Zemlën și în Ung.

București. — După comunicatul oficial rusec din urmă situația luptelor violente din Carpați nu s'a schimbat. Rușii continuă să atace de-alungul râurilor Ondava și Laborț și pe drumul ce duce la Bártfa.

Muncaci. — Spre apus dela Ujoc luptele continuă ziua-noaptea cu o vehemență neschimbată.

este inexpugnabilă. Am scris, că Rușii au primit numai ruine, cari nu le sunt de nici un folos, și că dealtfel nici nu are vre-o importanță căderea Przemyśl-ului. Am scris, ne-au lăsat să vestim, că și de altfel cu această fortăreață abia ni se pierd vre-o 40 mii de soldați și abia se vor elibera vre-o 80 mii de Ruși. Toate acestea le-am scris și le-am crezut și acum iese la iveală cei 117,000, și ni se dă ca o sfântă mângăiere, că la năvala din urmă am avut o pierdere de 10 mii oameni, să ne bucurăm deci, că numai 107,000 de soldați ai noștri ajung în captivitate rusească.

Ei, să-l vedem pe individul, care acum se simte mângăiat și liniștit. Să se arate acela, care se știe bucura de faptul, că între cei prinși sunt 45 mii muncitori nearmați și 28 mii bolnavi. Asta e mângăierea tigrilor, dar nu a milioanelor, cari tremură de soarta rudeniilor, a consăngenilor și a compatrioților.

Nu încercăm imposibilul, să doftorim cu alifia frazelor dulcele țara crucificată pe crucea chinurilor și pe iubiții celor 117,000, cea mai mare parte maghiari. Ne găsim și noi atârnați pe cruce și ochii noștri stânși nu mai pot urmări paserea albă a credințelor noastre dispărute. Doar proaspetul Martie, ori nestatornicul și dulcele Aprilie va aduce alinarea, după care țara va deveni iarăș stânca neclintită și fortăreața de oțel a credinței. O clipă nu încetăm a crede în biruința finală, căci în război ce alta ar putea să dea viață celor de-acasă, decât nădejdea. Dar acum lăsați-ne să plângem cu hohot mare...”

O singură observare avem față de acest articol. Se spune în el, că garnizoana fortăreței Przemyśl în partea ei mai mare ar fi fost Unguri, noi însă știm, că Unguri au fost, în proporție, mai puțini, complecșii respective glotașii au fost mai ales Români, Sârbi și Nemți.

colonel, 2 maiori, 2 căpitani de stat-major, 2 căpitani și numeroși ofițeri.

Ofițerii căzuți din batalionul vânătorilor fură înmormântați în cimiterul din Konatice, afară de trei, cari căpătară fiecare un mormânt separat în pozițiunea batalionului.

Pierderile noastre fură grele, însă succesul a meritat sacrificiile cele mari, aduse de batalion la împlinirea fidelă a datoriei, fără preget și fără șovăire.

Evenimentele descrise până acum dovedesc iarăș faptul, că o trupă, instruită bine în timp de pace și crescută sistematic în amor de patrie și în iubire pentru monarhul, poate suferi chiar și pierderile cele mai mari, fără a pierde spiritul ei de ofensivă și încrederea în sine.

Spiritul acesta nu este un fenomen singur în armata noastră, ci a fost griț la toate trupele în timpul lung al anilor de pace. Victoria definitivă în războiul acesta, care este cel mai mare și cel mai sângeros din toate războaiele, trebuie să fie și va fi a noastră, căci valori așa de mari militare și morale, cum sunt ele pentru armata noastră, trebuie să fie recunoscute și înaintea scaunului judecătorului celui mai înalt. Dacă și cei rămași acasă se mențin curajoși ca și noi până la sfârșit, atunci un rezultat final norocos și plin de onoare ne este sigur în lupta colosală și fără pereche a popoarelor.

Homonna. — La Mezölaborcz e relativ liniște. La Ducla s'a dat între artilerii o luptă violentă. Mai vehemente sunt luptele pe drumul ce duce la Baligrod și pe linia dela Ujoc. Atacurile rusești s'au prăbușit între sârmele de drot și în focul mitralierelor noastre. Am făcut mulți prizonieri. În depresiunea Ducla am respins avansarea Rușilor. Situația noastră în valea Ondavei s'a ameliorat. Rușii fac toate eforturile ca să ne spargă frontul în depresiunea Ducla. Ei au concentrat la Ducla forțe numeroase și ne atacă neîncetat. La Laborczfő lupta continuă. Din Bártfa am transportat foarte mulți prizonieri ruși în interiorul țării.

Flota dușmană a pătruns în Dardanele.

Berlin. — Din Tenedos se anunță prin Atena: Flota dușmană a pătruns ieri (Vineri) în gura Dardanelor.

La orele 10 înainte de amiază au fost debarcate detașamente mai mici în sinul Xeros.

Afară de vasele de linie engleze „Indomitable” și „Queen”, cari au sosit pentru întărirea flotei aliate, se așteaptă încă sosirea următoarelor vase de linie franceze: IV Henric, Danton, Diderot, Condorcet, Mirabeau, precum și dreadnoughtul Courbet.

Soarta prizonierilor din Przemyśl.

Petrograd. — Ziarul oficial al ministerului de război rusec scrie că o parte din armata de apărare austro-ungară va fi ținută în Przemyśl și în caz dacă cetatea va fi atacată, acești prizonieri vor fi întrebuințați la lucrările de reconstruire a fortificațiilor de apărare.

Petrograd. — Corespondenților de război li s'a dat ieri permisiune să viziteze Przemyślul. Ei au văzut efectele exploziilor, care militare stricate și cadavre. Ofițerilor austro-ungari din armata de apărare, făcuți prizonieri li s'a permis să-și poarte sabia mai departe.

Părerea cercurilor din Londra și Paris despre căderea Przemyślului.

Londra. — În capitala Angliei a făcut mare senzație capitularea Przemyślului. Ambasadorul rusec a fost felicitat personal și prin telegrame de toate cercurile oficiale și neoficiale. „Times” scrie că acest eveniment e cel mai important epizod al războiului, dela Anul nou încoace.

Paris. — Corespondentul din Paris al ziarului stockholmian „Dagblad” scrie: În capitala Franței e generală părerea că căderea Przemyślului va contribui la scurtarea duratei războiului. După știrile sosite la Paris armata rusească ce asedia Przemyślul se compunea din 240 mii oameni. Aceștia acum sunt liberi și Rușii de sigur vor porni curând ofensiva generală.

Rușii anunță pornirea ofensivei generale.

Copenhaga. — După știrile sosite din Petrograd, conducerea armatei rusești încearcă să se scuze pentru înfrângerea dela Memel, spunând că avansarea în această direcție s'a făcut numai pentru ca să atragă forțele germane dela Grodno. Luptele aceste au fost numai epizoade neimportante. Conducerea armatei rusești pregătește ofensiva generală, care va fi pornită mai târziu în decurs de 6 săptămâni, după ce se va fi topit zăpada.

O nouă grupare a forțelor rusești.

București. — Aci a sosit senzaționala știre, că conducerea armatei a luat în administrarea sa toate căile ferate din Rusia de sud și de mijloc. Circulația trenurilor nu înceată nici o clipă și în toate gările se lucră cu zor. Intreagă armata rusească va fi din nou grupată. Informațiuni pozitive despre planurile conducerii armatei rusești încă nu sunt, dar circulă vestile cele mai fanteziste.

Luptele în Bucovina.

București. — Corespondentul ziarului „Universul” scrie din Mamornita: Armata rusească ce operează în regiunea dela Noua Suliță a primit ajutoare. Între aceste se găsesc și trupe irregulare, cari au rupt ieri Sâmbătă uniforma de pe doi ofițeri din armata regulată, deoarece uniformă lor nu era ca a trupelor irregulare. Din luptele ce s'au dat în zilele din urmă au ieșit

biruitoare trupele austro-ungare, cari au ocupat mai multe pozitii, pe cari Rușii cu toate sforțările lor nu le-au mai putut recăștiga. Toate contraatacurile rusești au eșuat. Valurile Prutului poartă numeroase cadavre rusești.

Rușii au fost respinși până la Nistru.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: In Bucovina luptele sunt favorabile pentru noi. La Nadworna e liniște. Pe Rușii cari au avansat până la Zaneszcy i-am respins până la Nistru. In Carpați luptele continuă pe o vreme grozavă fără încetare ziua-noaptea.

Lupte desperate la Narew.

Genf. — După știrile din Petrograd de partea dreaptă a Narewului se dau lupte extraordinar de desperate și pentru singuraticile puncte de razim din aceasta regiune se desfășoară lupte mari. Mai multe pozitii au fost ocupate de Germani, cari au primit ajutoare considerabile și cari atacă cu vigurozitate și noi puteri pozițiunile Rușilor.

China respinge pretențiunile Japoniei.

New-York. — Comisiunea camerei chineze a hotărât unanim, ca președintelui chinez să i se propună respingerea pretențiunilor japoneze. Ziarele japoneze scrie că războiul chino-japonez e inevitabil.

Antanta comandă arme în Canada.

Haga. — După comunicatul guvernului englez antanta a comandat în Canada muniție pentru artilerie în valoare de 95 milioane dolari.

Aviatori din Przemysl mânati de vânt în Rusia.

Stockholm. — Agenția telegrafică din Petrograd anunță cu datul de 21 Martie: In 19 Martie, adevărat chiar în preajma capitulării Przemyslului s'au ridicat din cetate 3 aeroplane, cari erau conduse de ofițeri și duceau poșta și cari porniseră în direcția sudvestică. Probabil un vânt puternic a mănât însă aeroplanele în altă direcție în mare depărtare. Aeroplanele austro-ungare au fost silite să se cobească la Brest Litowsk și Kamenesk-Litowsk. Ofițerii au fost făcuți prizonieri.

(Știrile din urmă sosite din Przemysl spun că cel din urmă aeroplan, care a părăsit Przemyslul a fost cel condus de căpitanul Lehmann.

In zilele precedente a capitulării au părăsit cetatea alte două aeroplane. In unul din aceste se găsea pilotul Junker, iar în al doilea pirotehnicii Melts și Holdt. Despre ambele aparate nu s'a sosit nici o știre până acum. Agenția telegrafică din Petrograd vorbește încă despre 3 aeroplane austro-ungare pe cari le-a mănât vântul în Rusia).

Primul ministru Radoslawoff despre politica Bulgariei.

Berlin. — Primul ministru bulgar fiind interviewat de corpondentul din Sofia al ziarului „Berliner Tageblatt” a declarat că Bulgaria va rămâne neutră, câtă vreme această politică va corespunde intereselor Bulgariei. Bulgaria însă nu va întârzia să-și apere interesele sale, ori din care parte ar fi aceste amenințate și de aceea guvernul bulgar urmărește cu atențiune evenimentele din Europa și desfășurarea situației generale. Bulgaria pune mare preț pe menținerea prieteniei ei cu Germania.

Privitor la știrile despre constituirea unui guvern național, Radoslawoff a declarat că pentru aceasta nu e nici un motiv, bucurându-se guvernul de o majoritate în cameră, iar politica lui o aprobă întreagă țara.

Regele și primul ministru al Bulgariei tratează cu opoziția bulgară.

Sofia. — Primul ministru Radoslavov a fost Vineri la regele Ferdinand în o audiență de 3 ore. Cu acest prilej Radoslavov a prezentat regelui rapoartele reprezentanților diplomatici ai Bulgariei și totodată i-a raportat și despre rezultatul tratativelor urmate cu conducătorii opoziției.

După audiență primul ministru bulgar a continuat tratativele cu conducătorii opoziției. Vineri a avut loc o conferință cu Danev, iar Sâmbătă cu Zamov șeful radicalilor. In cercurile parlamentare se urmăresc cu atențiune incor-

dată aceste tratative, cari urmăresc scopul unei apropieri între guvern și opoziție și foniarea unei concepții în privința politicii externe a Bulgariei.

Paralel cu tratativele vor fi primiți în audiență la regele șefii opoziției bulgare: Malinow, Geșow și Danew.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 29 Martie 1915.

PENTRU NUMĂRUL DE PAȘTI pe seama răniților români am mai primit dela următorii:

Iosif Russu, Arad	10 cor.
Titu Guleș, Semeac	5 ”
George Murg și soția Marta, Micălaça	3 ”
Ioan Biruescu, preot Surducul mare	2 ”
Petru Bortun, locotenent Orșova	10 ”
Alexandru Maierușan, preot gr. cat. Zusi	3 ”
Ilie Piso, preot rom. Tălmaciul mic	5 ”
Isidor Socolean, Viena	3 ”
Ioan Nicoara, Pianul de sus	4 ”
Antoni Balea, preot ort. rom. Satul nou	3 ”
Dr. Leon Scridon, Bistrița, Colectă	
(lista se va publica în nr. viitor. N. R.)	116 ”
Ioan Teicu, negustor, Illadia	5 ”
Atanasie Suboni, executor com. Ozora	1 ”
Ioan Mezin, cassar comunal Ozora	1 ”
Viora E. I. Dr. Ciordaș, Beiuș	10 ”
Alex. L. Lazurianu, București	20 ”
Dr. Traian Suciu locotenent, Cetatea Bolii, colectat dela: Dr. Traian Suciu locot. 10 cor., Vasile Julia, plutonier 1.10 cor., Ioan Simoale, glotaș 1 cor., Iosif Stana, fruntaș 40 fil., Ioan Ievuța, glotaș 40 fil., Petru Sărb, glotaș 40 fil., Adam Muntean, glotaș 30 fil., Simion Dud, glotaș 20 fil., Petru Ciurca, glotaș 20 fil.	De tot 14 ”
„Bihoreana” inst. de credit Oradea	20 ”
Dr. Nicolae Popovici, paroh Gataia	1 ”
Dșoara Vera Istway, Arad	5 ”
Total	241. cor.

Aniversarea proclamării regatului României. Ni se anunță din București: Sâmbătă, 14 Martie c. fiind aniversarea proclamării regatului României (1881). cu această ocaziune, un TeDeum s'a oficiat la orele 11 dimineața, la mitropolie, în prezența dlor miniștri și înalților demnitari ai țării.

Distingerea postumă a unui erou. Ni se scrie: Zilele trecute a sosit la adresa părintelui Pachomiu Pop din Lazna-mare dela comanda regimentului 63 *medalia cea mare de argint pentru vitejie*, ca distincțiune pentru neuitatul său fiu Victor Pop, cadet aspirant, căzut pe câmpul de luptă din Polonia-rusească, în 27 Decembrie 1914. Distincțiunei a fost alăturată următoarea comitivă pe care o traduc în românește:

„Mult On. Domn Pachomiu Pop, preot în Lazna-mare.

Fiul d-tale, medicinistul Victor în decursul împlinirii datorinței sale a căzut jertfă unui glonț dușman.

El a fost modelul soldatului, care își împlinește datorința conștient, cu fidelitate și jertfire de sine. Aprețiând aceste, în numele colonelului aici alăturat trimit semnul celei mai înalte distincțiuni: medalia de argint pentru vitejie cl. I.

Memoria eroului fiu al d-tale o vom păstra cu scumpătate.

Câmpul de luptă 10 Martie 1915.

Dr. Nicolae Markovits, m. p.

Ministrul României din Rusia între prizonierii ruși. Ziarele din România publică următoarea telegramă din Petersburg: Se află din Moscova că ministrul României în Rusia d. Diamandi trecând prin Moscova spre București a vizitat unele spitale unde sunt îngrijiți prizonierii de război români supuși austro-ungari. Ministrul s'a interesat de împrejurările, în cari au fost capturați prizonierii și le-a împărțit bani și daruri exprimând în urmă mulțămirea sa pentru bunul tratament al acestor prizonieri.

Erica Otilia Comșa, farmacistă, fiica dlui profesor D. Comșa din Sibiu, după grele și îndelungate suferințe, în 24 l. c., la 8^{1/2} ore de

noapte, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în floarea vieții. Rămășițele pământești ale răposatei au fost așezate astăzi în 26 Martie nou, la 11 ore înainte de amiază, conform ritului gr.-or., spre vecinica odihnă, în cimiterul central din loc. Fie-i țărina ușoară! Trimitem greu cercatei familii sincere condolente.

Spre câmpul de luptă. Un bun prieten al nostru plecat acum a doua oară pe câmpul de luptă ne scrie următoarele:

— Suntem aproape de câmpul de luptă... Razele soarelui lucesc pe bolta cerului senin, în vreme ce corbii — în grupuri mari — plutesc deasupra văilor pustii...

Pretutindeni e liniște... numai în depărtare se aude bubuitul tunurilor.

Privim evenimentele cu cele mai bune speranțe.

Adio. Multe salutări. — Adrian.

Generalul Daniel Mătăringa, trecut la pensie, a primit rangul de nobil dela Majestatea Sa, pentru el și urmașii lui cu predicatul „de Bănia”.

Coroane eterne. „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu”, în loc de cunună peritoare pe sicriul mult regretatului inspector școlar, Iuliu Bardoșy, fost odinioară zelos membru în direcțiunea și întru vecinica lui pomenire depune 20 cor., iar președintele ei Victor Tordășianu 3 cor. la fondul „Aziului” pentru adăpostirea orfanilor și a neputincioșilor noștri scăpați. Ale tale dintru ale tale.

x Pălării elegante, albituri, cravate, pardeșiuri de gumă p. bărbați și femei, ciorapi, baste etc. în cel mai mare asortiment și cu cele mai ieftine prețuri se vând în prăvălia de modă pentru domni „Chic”, Arad bulev. Andrassy nr. 15.

Vis-à-vis de hotelul Panonia.

(He 2892—10.)

Ultima oră.

INCORPORAREA RECRUȚILOR CLASEI 1916 ÎN ROMÂNIA.

București. — Pe ziua de 1 Aprilie v. curent, vor fi încorporați recruții clasei 1916. Decretul de promulgarea legii care autoriză guvernul să convoace înainte de termen această clasă, a apărut în „Monitorul Oficial”.

St.

INTRAREA ÎN ACȚIUNE A BULGARIEI.

Sofia. — Pe aci se vorbește mult despre o mobilizare. O modificare s'a operat în public, de când Grecia s'a hotărât să rămână neutră. Aproape toată lumea spune acum, că este o imposibilitate ca Bulgaria să rămână în neutralitate definitivă. Într-una din zilele trecute se răspândise deodată vestea, că Bulgaria va intra imediat în acțiune. Ofițerii staționau pe stradă grupuri. Astăzi lucrurile s'au mai liniștit. Toți spun că dacă Bulgaria vrea să dobândească ceva trebuie să intre în acțiune, dar cu cât va intra mai târziu cu atât mai bine.

Ziarul „Kambana” publică știrea cumcă ministerul de război a dat ordin ca să nu se mai libereze pașapoarte ofițerilor și soldaților din rezervă.

Rezerviștii au primit ordin secret ca să aibă în pregătire întreg echipamentul. — St.

DE VÂNZARE

10 acții de ale institutului „Albina” din Sibiu. Cei ce doresc a le cumpăra să se adreseze la administrația ziarului.

Ma 2399—3

CA PRACTICANT.

află loc un tânăr absolvent de 3 sau 4 cl. gimnaziale, reale sau civile, la firma

IOAN COMȘA & FIU

(Co 2396—3) Seliște (Szellistye, Szeben m.)